

Κοινωνία

Άρθρο Νίκο Παπαδάτου στην «Κ»: Ενίσχυση της δωρεάς νεφρού από ζώντα δότη

Νίκος Παπαδάτος*

02.11.2024 • 16:35

Με βάση τα στοιχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης – Ευρωπαϊκή Διεύθυνση για την ποιότητα των φαρμάκων και της υγείας (Newsletter Transplant), η Ελλάδα για το έτος 2023 βρίσκεται στην 23η θέση της κατάταξης των 27 κρατών της Ε.Ε., σε ό,τι αφορά τον **δείκτη θανάτων δοτών οργάνων** (αριθμός θανάτων δοτών ανά εκατομμύριο πληθυσμού), με τιμή δείκτη 8,4, ενώ ο μέσος όρος του δείκτη στην Ε.Ε. ανέρχεται σε 19,8. Μάλιστα, παρά τη σημαντική αύξηση του δείκτη αυτού κατά 53% σε σχέση με το 2019 (από 5,5), η Ελλάδα κατά την τελευταία πενταετία συνεχίζει να βρίσκεται σταθερά στην τελευταία πεντάδα της σχετικής κατάταξης των 27 κρατών της Ε.Ε.

Αντιθέτως, η Ελλάδα για το 2023 κατέχει την 4η θέση στην αντίστοιχη κατάταξη των 27 κρατών της Ε.Ε. για τον **δείκτη μεταμοσχεύσεων νεφρού από ζώντα δότη** (μεταμοσχεύσεις νεφρού από ζώντα δότη ανά εκατομμύριο πληθυσμού, στις οποίες ο δότης συνήθως προέρχεται από το οικογενειακό περιβάλλον του λήπτη), με τιμή δείκτη 10,1, έναντι 6,6 του μέσου όρου για την Ε.Ε. Επισημαίνεται ότι και κατά την τριετία 2020-2022 η Ελλάδα βρισκόταν σταθερά στην πρώτη πεντάδα της κατάταξης των 27 κρατών της Ε.Ε. για τον δείκτη μεταμοσχεύσεων νεφρού από ζώντα δότη.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ

Επιτυχής η πρώτη μεταμόσχευση καρδιάς πνευμόνων στην Ελλάδα

Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την υφιστάμενη σταθερή δυναμική των **μεταμοσχεύσεων νεφρού** από ζώντα δότη στην Ελλάδα, η οποία εδράζεται σε σημαντικό βαθμό στην ιδιαίτερα ισχυρή συνοχή της ελληνικής οικογένειας και ειδικότερα στον ρόλο της μητέρας. Για την πενταετία 2019-2023 τα επίσημα στοιχεία δείχνουν ότι, κατά μέσον όρο, τα δύο τρίτα των ζώντων δοτών νεφρού στην Ελλάδα ήταν γυναίκες. Η υπάρχουσα δυναμική θα πρέπει να ενισχυθεί με οργανωμένο και συστηματικό τρόπο.

Επισημαίνεται ότι στην Ελλάδα την τελευταία πενταετία 2019-2023 ο αριθμός των **νεφροπαθών** τελικού σταδίου, οι οποίοι υποβάλλονται μακροχρόνια σε επώδυνη πολύωρη εξωνεφρική κάθαρση, ανέρχεται σταθερά στους 12.500 (με πολύ σημαντικό ετήσιο κόστος για το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης).

Εντούτοις, κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, στις λίστες αναμονής για μεταμόσχευση νεφρού ήταν εγγεγραμμένοι κατά μέσον όρο 1.280 νεφροπαθείς τελικού σταδίου, ήτοι ποσοστό μόλις 10% των υποβαλλόμενων σε εξωνεφρική κάθαρση. Σημειώνεται ότι οι ασθενείς αυτοί αποτελούν περίπου το 90% των συνολικά εγγεγραμμένων ασθενών στις λίστες αναμονής για μεταμόσχευση νεφρού, ήπατος, καρδιάς και πνευμόνων.

Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο της εφαρμογής του εθνικού σχεδίου για τη δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων στην Ελλάδα, με βάση το οποίο καταρτίστηκε το νέο θεσμικό πλαίσιο για τη δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων (ν. 5034/2023), ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί και στην ενίσχυση της δωρεάς νεφρού από ζώντα δότη. Προς τον σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητη η αποτελεσματική συνεργασία του ΕΟΜ και των μονάδων μεταμόσχευσης νεφρού με τις μονάδες αιμοκάθαρσης σε όλη την Ελλάδα, για τη διαμόρφωση και υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής ενίσχυσης και προώθησης της μεταμόσχευσης νεφρού από ζώντες δότες.

Η στρατηγική αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει αυστηρή εποπτεία του ΕΟΜ, σε συνεργασία με τις μονάδες μεταμόσχευσης νεφρού, σε ό,τι αφορά τη συστηματική καθοδήγηση των αιμοκαθαιρόμενων νεφροπαθών σε κάθε μονάδα αιμοκάθαρσης για τη διενέργεια των απαραίτητων ιατρικών εξετάσεων, με στόχο την αξιολόγηση της επιλεξιμότητάς τους προς μεταμόσχευση.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ

Αυξητική η τάση της δωρεάς οργάνων – Μία απόφαση μπορεί να σώσει οκτώ ζωές

Στη συνέχεια, για τους ασθενείς οι οποίοι θα κριθούν επιλέξιμοι προς μεταμόσχευση, παράλληλα με την εγγραφή τους στην αντίστοιχη λίστα αναμονής για μεταμόσχευση του ΕΟΜ, θα πρέπει να υπάρχει κατάλληλη επικοινωνία και ενημέρωση του οικογενειακού τους περιβάλλοντος από εξειδικευμένο και έμπειρο επιστημονικό προσωπικό σε σχέση με τις δυνατότητες, τη διαδικασία και τα οφέλη της μεταμόσχευσης από ζώντα δότη.

Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλίζεται η επαρκής ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των συγγενών των προς μεταμόσχευση ασθενών. Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα της διασταυρούμενης μεταμόσχευσης που λειτουργεί στη μονάδα μεταμόσχευσης νεφρού του ΓΝΑ Λαϊκό, είναι δυνατόν να εξασφαλίσει το βέλτιστο επίπεδο ιστοσυμβατότητας.

Παράλληλα, θα πρέπει κατά προτεραιότητα να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 5034/2023, που αφορούν τη δημιουργία και τήρηση από τον ΕΟΜ μητρώου παρακολούθησης ζώντων δοτών, καθώς και στην τακτική προληπτική παρακολούθηση της υγείας των ζώντων δοτών μετά τη μεταμόσχευση, από τις μονάδες μεταμοσχεύσεων νεφρού. Το συνολικό πλαίσιο εφαρμογής της ανωτέρω στρατηγικής θα πρέπει να προτυποποιηθεί, να ψηφιοποιηθεί και να εποπτεύεται συστηματικά από τον ΕΟΜ.

Επίσης, οι συναφείς οργανώσεις ασθενών θα πρέπει να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή, παρέχοντας ουσιαστική και χρήσιμη ενημέρωση με βάση τις σχετικές εμπειρίες και τα βιώματά τους από τη μεταμόσχευση νεφρού. Απαραίτητη προϋπόθεση, βέβαια, αποτελεί η συνεχής πρόνοια της πολιτείας για την εξασφάλιση της επάρκειας και της καταλληλότητας στελέχωσης σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των μονάδων μεταμόσχευσης νεφρού, καθώς και τον περιοδικό εκσυγχρονισμό του βιοϊατρικού και ξενοδοχειακού εξοπλισμού τους, με στόχο τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας λειτουργίας τους. Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Μεταμοσχευμένων εκ Νεφρού θα επιδιώξει με κάθε τρόπο την υποστήριξη της στρατηγικής αυτής.

** Ο κ. Νίκος Παπαδάτος είναι γενικός γραμματέας στο Δ.Σ. του Πανελληνίου Συνδέσμου Μεταμοσχευμένων εκ Νεφρού.*